

**MÄNS
VÅLD
MOT
KVINNOR**

Regionala, kommun- och myndighetsgemensamma resurscentra mot hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringsuppdraget

”Länsstyrelserna ska på några platser i landet stödja utvecklingen av regionala, kommun- och myndighetsgemensamma resurscentra för barn och vuxna som är utsatta, eller riskerar att utsättas för, våld av närstående, i synnerhet hedersrelaterat våld och förtryck. Sådan verksamhet kan innebära samlokalisering av socialtjänst, hälso- och sjukvård samt polis med flerspråkig kompetens för att underlätta stöd och skydd, inklusive för personer som medverkar i brottsutredningar.”

Regeringsbeslut 2017-12-18, S2017/07420/JÄM (delvis)

Uppdragets genomförande 2018 – 2020

2018

En förstudie genomförs och dess rekommendationer för utvecklingen av arbetet framåt antas vid ett landshövdingemöte.

2019

Pilotverksamheter startar i fyra län.
Arbetet samordnas nationellt av NKT tillsammans med en styrgrupp och en samordningsgrupp.
Följeforskning kopplas på.

2020

Pilotverksamheterna arbetar i operativ fas.
Nationella samordningen bidrar bland annat med en formaliseringsprocess av arbetet (framtagning av policydokument).
Pilotprojekten avslutas 31 december 2020.

Norrbotten:
Una Norrbotten – kompetensteam mot våld

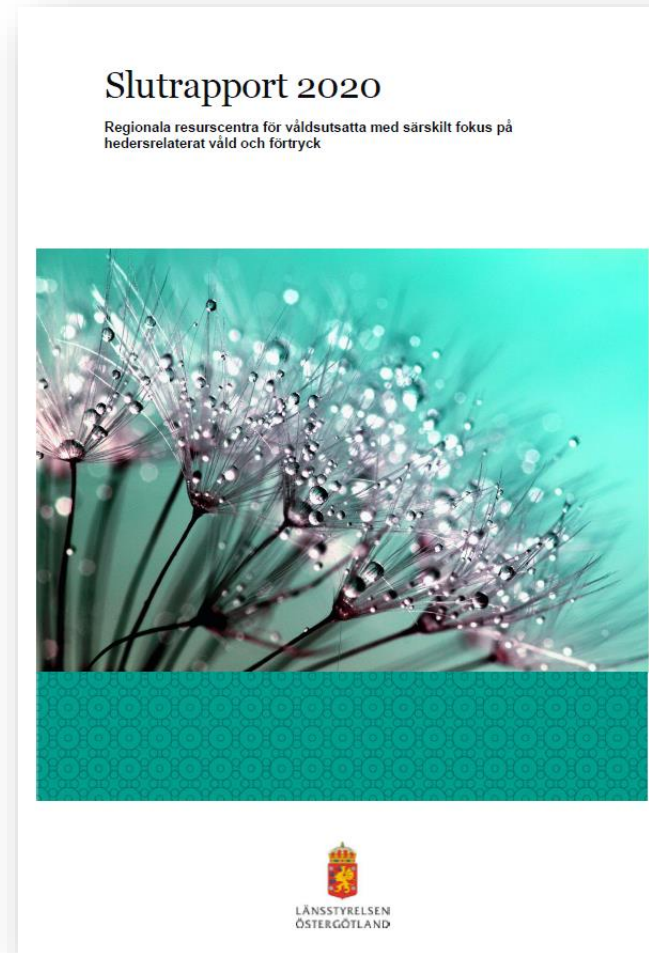
Gävleborg:
Resurscentrum Gävleborg

Västra Götaland:
Göteborgs Stad – Resursteam heder
Resurscentrum Barnahus Fyrbodal

Kronoberg:
Resurscentrum Heder

Slutrappport och följeforskning 2020

- Slutrapport inlämnad den 12 mars 2021.
- Kan laddas ned här: [Slutrappport-2020-Resurscentrauppdraget.pdf \(hedersfortryck.se\)](https://hedersfortryck.se)

2021 års uppdrag till länsstyrelserna

- ”Länsstyrelserna ska förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, i enlighet med tidigare meddelade regeringsbeslut (S2017/07420 och A2019/01278).”
- I uppdraget ingår att fortsätta utveckla verksamheten med regionala resurscentra för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.
- Arbetet ska utvecklas mot bakgrund av de utvärderingar som gjorts av arbetet hittills och samordnas av Nationella Kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck som finns vid Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdrag till länsstyrelserna - projektdirektiv

- Utveckla ett regionalt, kommun- och myndighetsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, barnnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning mot flickor och kvinnor i länet.
- Ta fram en samarbetsmodell och ekonomisk modell för länets resurscentrum (inklusive alla dess funktioner; såväl fysiskt hus, digital plattform, mobila team) i enlighet med den nationellt framtagna plattformen.
- Inom ramen för projektet - utreda frågor avseende RC-verksamhetens operativa drift.

Uppdrag fortsättning...

- Delta i den nationella samordningens aktiviteter avsedda för de som har beviljats medel.
- Delta vid eventuella nationella spridningskonferenser och kompetenshöjande insatser.
- Genomföra regionala kompetenshöjande insatser och samordna arbetet på regional nivå.
- Delta i utvecklingsarbete kopplat till resurscentrasatsningen.
- Delta i eventuella utvärderingsprocesser.
- Vid behov fungera som en kommunikationskanal mellan nationella samordningen och de regionala aktörerna samt utgöra en remissinstans vid material som tas fram inom ramen för satsningen.
- Vid behov informera grannlänen om arbetet med resurscentrum.

2021 års uppdrag till NKT

- Arbetet ska fortsätta med att utveckla regionala resurscentrum för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.
- Arbetet ska utvecklas mot bakgrund av de utvärderingar som gjorts av arbetet hittills samt samordnas av Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck som finns vid Länsstyrelsen Östergötland.
- För detta ändamål avsätts 10 000 000 kr till Länsstyrelsen Östergötland att fördela.
- Slutredovisning den 11 mars 2022.

Nationell stöd- och samordningsfunktion

Syftet med den nationella samordningen är att

- bistå med övergripande samordning av uppdraget
- stödja länen i deras arbete med att utveckla regionala resurscentra
- erbjuda kompetensförsörjning kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Målet med den nationella samordningen är att *främja*

- likvärdig utveckling av resurscentra- verksamheterna
- spridning av goda erfarenheter och arbetssätt till andra aktörer som ämnar starta liknande verksamheter.

Stöd och samordning

Strategiskt stöd

Kunskapsstöd

Stöd i det operativa arbetet

Strategiskt stöd

- Samordning av uppdraget och fördelning av medel till berörda parter.
- Framtagande av policydokument och riktlinjer.
- Stödjande funktion i uppföljnings- och kvalitetssäkringsarbetet.
- Verka för synergieffekter mellan resurscentrauppdraget och länsstyrelsernas andra nationella och regionala uppdrag inom området hedersrelaterat våld och förtryck.
- Samverkan på nationell nivå med relevanta myndigheter utifrån andra myndigheters uppdrag inom området hedersrelaterat våld och förtryck.
- Uppdatering av information om hur arbetet fortlöper till övriga länsstyrelser.

Kunskapsstöd

- Kompetensstöd kring hedersrelaterat våld och förtryck till berörda länsstyrelser.
- Anordning av nationella spridningskonferenser.
- Anordning av årliga nätverksträffar för resurscentraverksamheternas samordnare och personal för att bistå med kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck samt möjliggöra länsöverskridande erfarenhetsutbyte.
- Medverkan i resurscentralänens kompetenshöjande insatser för yrkesverksamma, chefer och politiker.
- Stödjande funktion i form av sakkunskap kring hedersrelaterat våld och förtryck vid framtagande av vägledningar och rutiner på lokal och regional nivå.

Stöd i det operativa arbetet

- Samordning av RC-gruppmöten.
- Vägledning i enskilda ärenden via Nationella kompetensteamets stödtelefon för yrkesverksamma.

Regionala resurscentra

– Varför, för vem, i vilket syfte och vad vill vi uppnå?

RC-verksamheternas syfte

Syftet är uppdelat på tre delsyften som ger näring åt varandra.

RC-verksamheternas mål

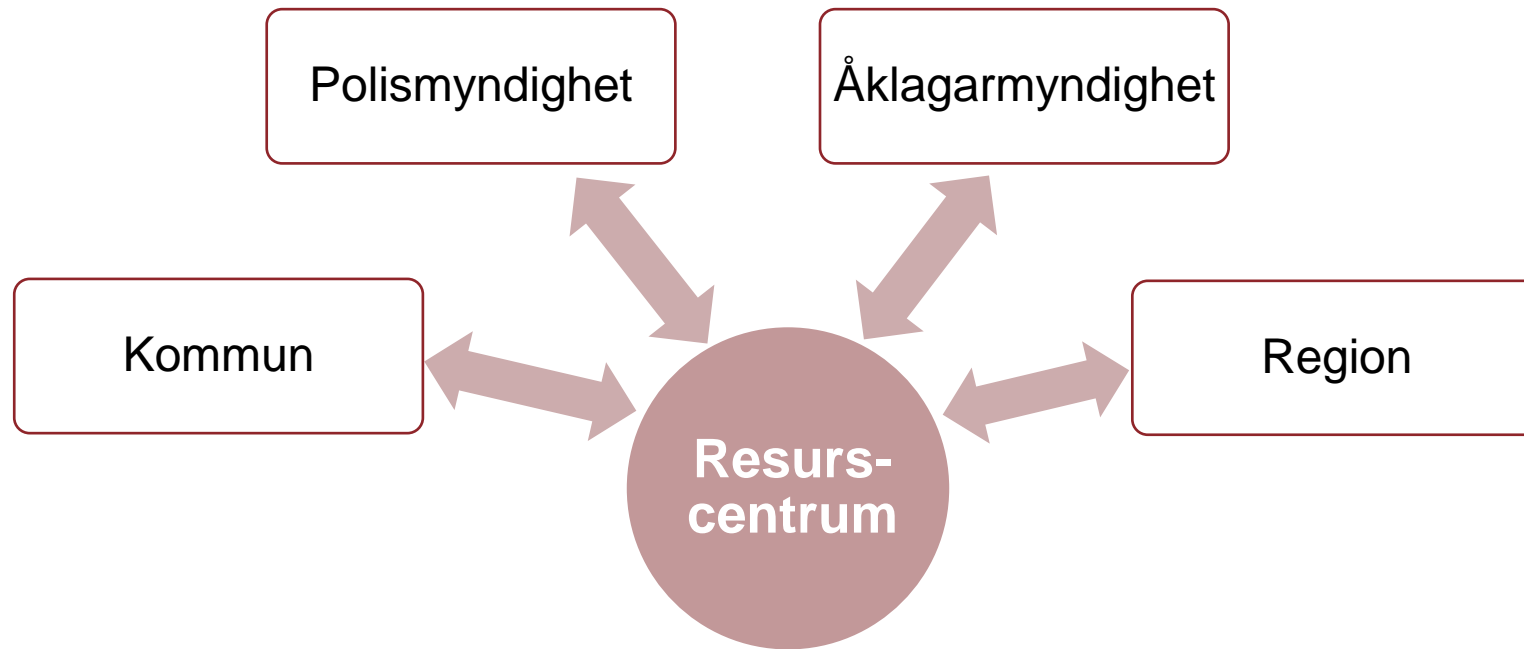
Det övergripande målet med att utveckla regionala, kommun- och myndighetsgemensamma resurscentra är att barn, unga och vuxna som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstymning av flickor och kvinnor har jämlik tillgång till specialiserat och anpassat stöd och hjälp oavsett vistelseort i landet.

Minsta gemensamma nämnare för RC

Avseende **organiseringen** av RC-verksamheterna

Riktlinjer vid framtagande av samverkansavtal

- Satsningen på resurscentra ska vara väl **förankrad** på politiker- och chefsnivå, exempelvis när beslut ska fattas om ansvarig huvudman (det vill säga vem/vilka aktörer som formellt ska ansvara för RC-verksamheten).
- Det ska **råda samsyn** mellan samverkande aktörer kring målgruppens behov och behovet av att starta ett resurscentrum i länet.
- Det ska råda **enighet** kring hur **den långsiktiga finansieringen** av verksamheten ska lösas.

Riktlinjer för regionala resurscentra – samverkan

1. Samverkansavtal
2. Mål
3. Målgrupp
4. Upptagningsområde
5. Ekonomi och kostnadsfördelning
6. Rutiner för anmälan till socialtjänst och polis
7. Samordnarfunktion
8. Samverkan i enskilda ärenden
9. Säkerställande av kompetens
10. Dokumentation, uppföljning och utvärdering.

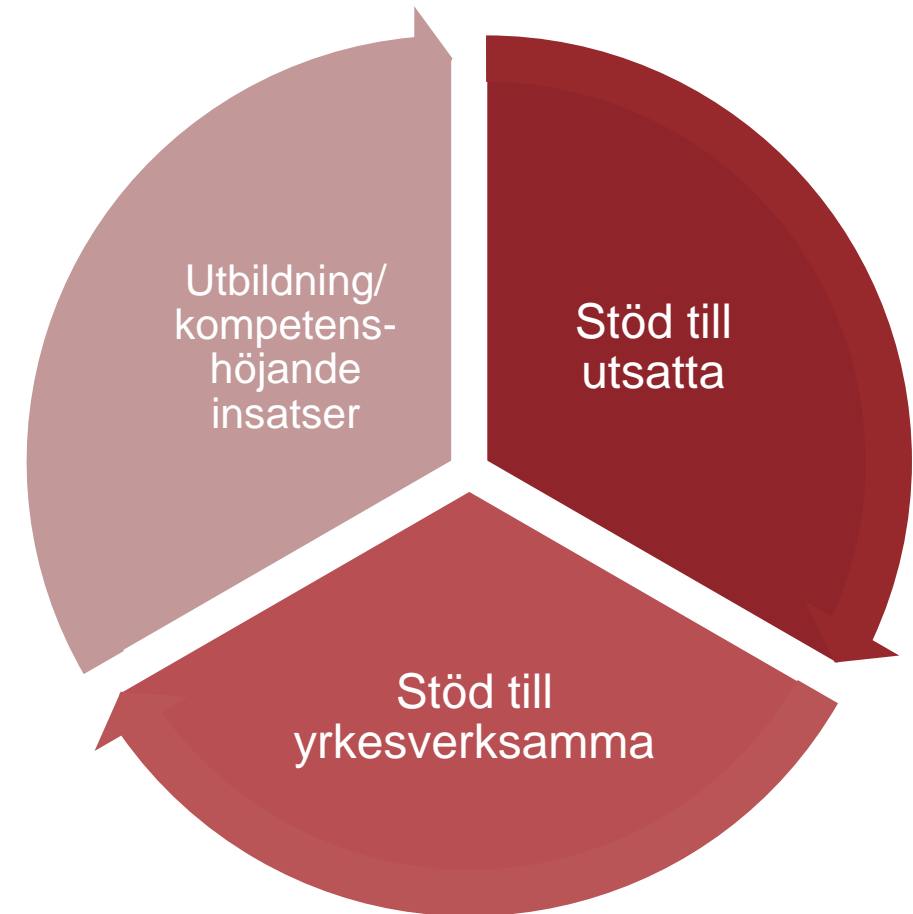

Minsta gemensamma nämnare för RC

Avseende innehållet i RC-verksamheterna

Målgrupp

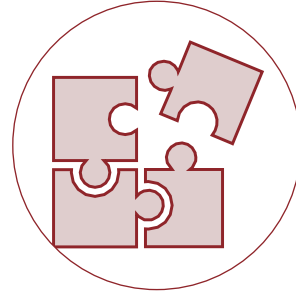
Flickor/kvinnor, pojkar/män och icke-binära samt personer med transerfarenhet som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av flickor och kvinnor.

Fyra principer för arbetet med RC

Ett starkt **barnrättsperspektiv** ska genomsyra arbetet och verksamheten.

Skydd för barn, unga och vuxna som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, barnåktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av flickor och kvinnor ska alltid komma i första hand.

Den utsatta ska få ett professionellt **bemötande** som präglas av spetskompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck och förståelse för hens livssituation.

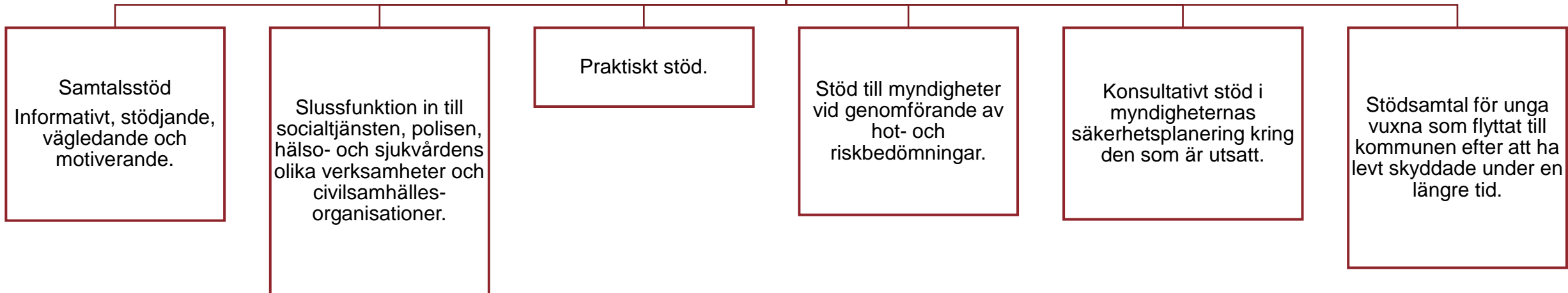

Stöd och hjälp till den utsatta målgruppen ska ges i **samverkan** och med den utsattas behov i fokus.

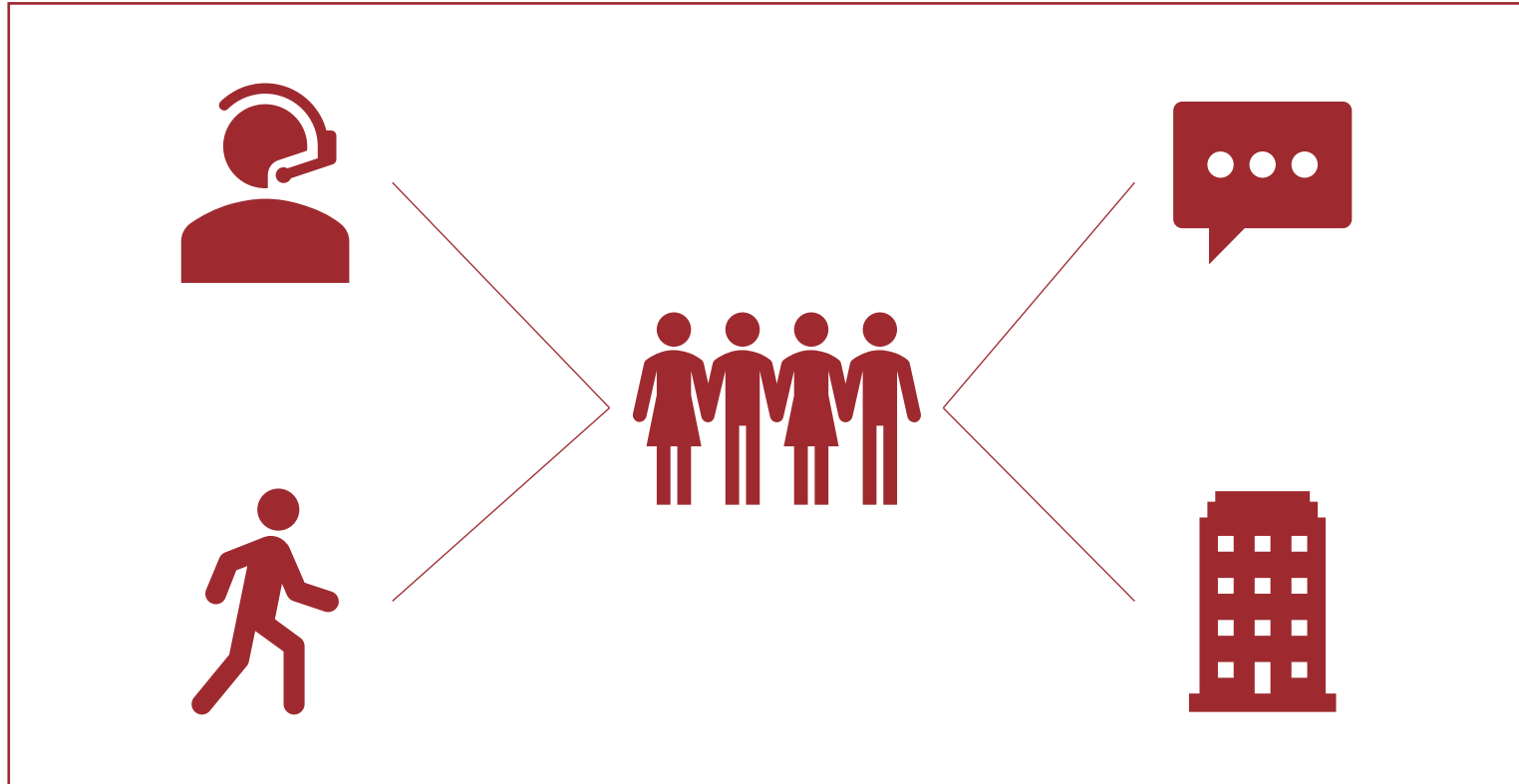
Stöd och rådgivning till den utsatta målgruppen

- RC – en lågtröskelverksamhet som erbjuder insatser utan individuell behovsprövning till barn och vuxna.
- Hur stödet ges avgörs utifrån lokala och läns specifika förutsättningar.
- Policydokument finns för samtliga RC-verksamheter. Utifrån denna är det viktigt att ta fram rutiner för verksamhetens arbete.
- Säkerhetsrekommendationer – finns för vuxna men behöver tas fram gällande barn inom ramen för verksamheternas rutinarbete.

RC:s stöd till utsatta

Tillgänglighet och mötesplats för utsatta

RC:s stöd till yrkesverksamma

Vägledning, rådgivning, konsultativt och/eller rättsliga samråd (inom ramen för ett barnahus) samt praktiskt stöd i enskilda ärenden.

Hänvisning och slussfunktion vidare till andra aktörer.

Stöd vid framtagandet av rutiner och vägledningsdokument hos respektive myndighet.

Stöd till myndigheter och andra verksamheter som möter den utsatta målgruppen, för att de aktivt ska arbeta med att upptäcka våld och fråga om våld och ge adekvat stöd till målgruppen.

Samordning i specifika ärenden mellan olika aktörer, såsom kommuner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och andra relevanta aktörer.

Följeforskningen resultat

Underlag till rapporten:

- 27 intervjuer såväl enskilda som gruppintervjuer under 2020.
- Mötesprotokoll.
- Loggböcker.
- Avstämningar med nationella samordningen varannan vecka.
- Piloternas slutredovisningar.
- Medverkan vid möten, nätverksträffar, konferenser m.m.

Resurscentra mellan idé & verklighet

- en följeforskningsrapport om fyra pilotläns arbete med att stödja utvecklingen av regionala resurscentra mot hedersrelaterat förtryck och våld.

Devin Rexvid

Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet

Analys av processerna i utvecklingen av regionala resurscentra

Faser i satsningen

Orienteringsfasen

- *Viktigt för denna fas: Reda ut frågor som rör vad det är som ska göras, varför ska det göras, hur ska det göras, vem eller vilka ska göra det samt vem eller vilka kan dra nytta av projektet.*
- Låt planerings- och förankringsprocesserna få ta tid.
- Se till att ha kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck och projektledning i projektet.

Utvecklingsfasen

- **Konceptutvecklingsprocess:** Framtagandet av minsta gemensamma nämnare för RC-verksamheterna – en nödvändighet och viktigt för att bana väg för en effektivare fortsättning av RC-uppdraget.
- **Kontrollprocess:** Säkerställande av RC-verksamheternas användning av de framtagna ramarna – uppföljningsmodellen.

Genomförandefas

För de pilotverksamheter som har kommit längst i arbetet har följeforskaren identifierat några särskilt viktiga faktorer:

- Att ha kommit igång med det operativa arbetet relativt tidigt.
- Att det funnits medarbetare med sakkunskap och engagemang i de utsattas situation samt haft god länskännedom och varit kända profiler i upptagningsområdet.
- Att det funnits en kontinuitet i driften av verksamheterna.
- Att frågan varit prioriterad bland ledning och politiker på lokal nivå.
- Att det i ena fallet handlat om att anslutas till en redan permanent organisation.

Gynnande faktorer för det operativa arbetet

- Resurscentra har kunnat möta ett behov av specialiserad kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck.
- Att konsultationer med RC-verksamheten fått en legitimerande funktion i beredning av beslut om insatser i ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck.
- Dessa skapar även trygghet för yrkesverksamma som känner osäkerhet vid bedömning av dessa ärenden.
- Ytterligare en gynnande faktor handlar om goda förutsättningar för samverkan mellan resurscentra och relevanta aktörer. Viktigt, men inte avgörande, för god samverkan tycks vara redan befintliga samverkansstrukturer och/eller en vana i länet att bygga upp och driva länsövergripande verksamheter.

”Stödet från RC fick mig att känna att jag blev bekräftad i min oro. Stod inte längre ensam i min oro.” Rexvid, 2021.

Försvårande omständigheter

- Bristande kompetens och samsyn kring hedersrelaterat våld och förtryck och dess förekomst.
- Att fungera som ett komplement till en befintlig struktur är att verksamheten måste anpassas till specifika arbetssätt hos befintliga verksamheter. Dessutom kan man möta motstånd i form av att inte bli hörd hos etablerade aktörer och chefer.
- Det finns flera exempel där rekommendationer från samordnare för RC-verksamhet inte tagits på allvar eller av andra anledningar inte följts av mottagaren.
- Rättsliga hinder – sekretessbestämmelser vid konsultativa samråd.

Slutsatser

- Arbetet mot hedersrelaterat våld har fått större legitimitet.
- Det konsultativa stödet har underlättat för socialsekreterare att motivera behovet av olika åtgärder.
- Stödet från RC har bidragit till en trygghet för yrkesverksamma i hantering av ärenden.
- Finns utvecklingspotential i att hitta effektiva samverkansformer.

”De professionella visar större trygghet i arbetet med målgruppen genom det konsultativa stödet och det får gynnsamma professionella konsekvenser. Flera ärenden är mycket svåra och i den bedömningen som måste göras är det nödvändigt att det blir rätt och då är tryggheten avgörande.”

Rexvid, 2021, sid 17

2021 års arbete och planer framåt

Januari – juni

- Förankringsarbete och informations spridning.
- Digital uppstarts-konferens den 28 april 2021.
- Beslut om medel till fyra nya län.

Juni – december

- Arbetet kommer igång i länen.
- NKT samordnar och följer upp regelbundet.

VT 2022

- Återredovisningar från länsstyrelserna.
- Slutredovisning till departementet 11 mars 2022.

Mer information finns på

NATIONELLA
KOMPETENSTEAMET
LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

RC - konferens 2019
[Resurscentrasatsningen –
hur ger vi våldsutsatta ett
bra stöd? - YouTube](#)

RC-konferens 2020
[Nationell konferens om
regionala resurscentra mot
hedersrelaterat våld och
förtryck - YouTube](#)

RC- uppstartskonferens 2021
[Uppstartskonferens om regionala
resurscentra mot hedersrelaterat
våld och förtryck - YouTube](#)

Kontaktuppgifter

Vid frågor är ni välkomna att ta kontakt.

Nationell kontakt

Ann Holmlid, länsråd i Östergötlands län

Ann.holmlid@lansstyrelsen.se

Pantea Tavakoli

Pantea.tavakoli@lansstyrelsen.se

Sakkunnig, Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Serine Gunnarsson

Serine.gunnarsson@lansstyrelsen.se

Sakkunnig, Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Regional kontakt